

ISSN: 1303 – 295X

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ
Atatürk University
Faculty of Divinity Review
(EAÜİFD)**

Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanında Dizinlenmektedir.

Ataturk University, Faculty of Divinity Journal has been indexed in ULAKBIM Social Sciences and Humanities Index.

Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi Hakemli Bir Dergi olup Her Yıl Haziran ve Aralık Aylarında Yayımlanmaktadır.

Ataturk University, Faculty of Divinity Journal is a Semiannual (Spring and Fall) Publication, Operates with a Blind Peer Referee System.

Yıl / Year: 2015

Sayı / Issue: 43

Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi-25240 / Erzurum

Tel: 0 442 236 09 51- Fax: 0442 236 09 53

e-mail: ilahiyatdergi@atauni.edu.tr

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

Atatürk University
Faculty of Divinity Review
Yıl / Year: 2015 Sayı / Issue: 43
ISSN: 1303 – 295X

YAYIN SAHİBİ / PUBLISHER

Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Adına / On Behalf of Ataturk University
Faculty of Divinity

Prof. Dr. Davut YAYLALI (Dekan/Dean)

EDİTÖR / EDITOR in CHIEF

Prof. Dr. İsa ÇELİK

Alan Editörleri

Prof. Dr. Davut YAYLALI (İlahiyat)

Prof. Dr. Kazım KÖKTEKİN (Edebiyat)

Prof. Dr. Nurullah ALTAŞ (Eğitim)

Prof. Dr. Kenan DEMİRAYAK (Arapça)

Prof. Dr. Ahmet BEŞE (İngilizce)

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Davut YAYLALI (Başkan/Chief)

Prof. Dr. İsa ÇELİK

Prof. Dr. Ömer KARA

Yrd. Doç. Dr. Muhammet KOÇAK

Yrd. Doç. Dr. Reyhan KELEŞ

Yrd. Doç. Dr. Muammer CENGİZ

Arş. Gör. Mustafa Fatih AY

DANIŞMA KURULU / ADVISORY BOARD

Prof.Dr. Abdullah AYDINLI (Sakarya Üniv.), Prof.Dr. Abdullah KAHRAMAN (Cumhuriyet Üniversitesi), Prof.Dr. Osman TÜRER (Kilis 7 Aralık Üniv.), Prof.Dr. Niyazi USTA (Ondokuz Mayıs Üniv.), Prof.Dr. Şamil DAĞCI (Ankara Üniv.), Prof.Dr. Ömer AYDIN (İstanbul Üniv.), Prof.Dr. Şuayb ÖZDEMİR (Fırat Üniv.), Prof.Dr. Ahmet YÜCEL (Marmara Üniv.), Prof.Dr. Talat SAKALLI (S.Demirel Üniv.), Prof.Dr. Saffet KÖSE (Selçuk Üniv.), Prof.Dr. Ahmet YAMAN (Akdeniz Üniv.), Prof.Dr. İdris ŞENGÜL (KSİ Üniv.), Prof. Dr. Saffet SANCAKLI (İnönü Üniv.)

DİZGİ VE TASARIM / DESIGN

RANA AJANS

KAPAK / COVER DESIGN

Rana Ajans / Erzurum

BASKI / PRINT

Yılmaz GÜZELBOYACI

Hikmet ÖZDEMİR

Baskı Tarihi / Publication Date: Haziran / 2015

HAKEM KURULU / BOARD OF REFEREES*

Prof.Dr.	Abbas ÇELİK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Abdulhamit TÜFEKÇİOĞLU	Yüzüncü Yıl Üniv.	Fen-Edeb. Fak.	Van
Prof.Dr.	Abdulkadir YILMAZ	Bayburt Üniv.	İlahiyat Fak.	Bayburt
Prof.Dr.	Abdullah AYDINLI	Sakarya Üniv.	İlahiyat Fak.	Sakarya
Prof.Dr.	Abdullah KAHRAMAN	Cumhuriyet Üniv.	İlahiyat Fak.	Sivas
Prof.Dr.	Abdulmecit OKÇU	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Ahmet Ali BAYHAN	Atatürk Üniv.	Edebiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Ahmet BEŞE	Atatürk Üniv.	Edebiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Ahmet ÇELİK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Ahmet ÖNKAL	Selçuk Üniv.	İlahiyat Fak.	Konya
Prof.Dr.	Ahmet Saim KILAVUZ	Uludağ Üniv.	İlahiyat Fak.	Bursa
Prof.Dr.	Ali Rafet ÖZKAN	Kastamonu Üniv.	İlahiyat Fak.	Kastamonu
Prof.Dr.	Beşir GÖZÜBENLİ	Gazi Üniv.	Hukuk Fak.	Ankara
Prof.Dr.	Cengiz GÜNDOĞDU	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Davut YAYLALI	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Enbiya YILDIRIM	Cumhuriyet Üniv.	İlahiyat Fak.	Sivas
Prof.Dr.	Erdoğan ERBAY	Atatürk Üniv.	Edebiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Eyüp BEKİRYAZICI	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Faruk KARACA	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Fazlı POLAT	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Fevzi GÜNÜÇ	Selçuk Üniv.	Güzel San. Fak.	Konya
Prof.Dr.	H.Ömer ÖZDEN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Halil İbrahim BULUT	İstanbul Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Prof.Dr.	Hüseyin ELMALI	Dokuz Eylül Üniv.	İlahiyat Fak.	İzmir
Prof.Dr.	Hüseyin GÜLLÜCE	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Hüseyin YILMAZ	Cumhuriyet Univ.	İlahiyat Fak.	Sivas
Prof.Dr.	İbrahim YILMAZ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	İsa ÇELİK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Kemal SÖZEN	S. Demirel Üniv.	İlahiyat Fak.	Isparta
Prof.Dr.	Kemal POLAT	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Kenan DEMİRAYAK	Atatürk Üniv.	Edebiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Lütfullah CEBECİ	Erciyes Üniv.	Eğitim Fak.	Kayseri
Prof.Dr.	M.Abdulmuttalip MUSTAFA	Ayn Şems Üniv.	Edebiyat Fak.	Kahire

* Dergimize verilen yazılar, üniversitelerin çeşitli birimlerinde görev yapıp adları yukarıda geçen değerli bilim adamlarımıza, Bilim dalına göre tetkik ettirilerek yayım kurulunun onayıyla bastırılmaktadır. Hakem Kurulu'nun oluşturulmasında öğretim üyeleri arasında herhangi bir ayırım yapılmamakta, ihtiyaca göre temas kurulabilenlerden kabul edenler bu kurula alınmaktadır. Böylece dergimiz hem hakemli nitelik kazanmakta, hem de bu sayede farklı akademik birimler ve üniversiteler arasında bilimsel temelli bir iletişim zemini hazırlanmaktadır. Hakem Kuruluna, yayımlanacak makalelerin karakteristiğine göre ekleme yapılabilmektedir.

Prof.Dr.	M.Hanefi PALABIYIK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	M. Kazım YILMAZ	Harran Üniv.	İlahiyat Fak.	Şanlıurfa
Prof.Dr.	M.Yunus ABDULAL	Ayn Şems Üniv.	Edebiyat Fak.	Kahire
Prof.Dr.	M.Zeki İŞCAN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Mehmet DAĞ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Mehmet DALKILIÇ	İstanbul Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Prof.Dr.	Mehmet OKUYAN	Ondokuz Mayıs Üniv.	İlahiyat Fak.	Samsun
Prof.Dr.	Mehmet Salih ARI	Yüzüncü Yıl Üniv.	İlahiyat Fak.	Van
Prof.Dr.	Murtaza KÖSE	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Musa BİLGİZ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Mustafa AĞIRMAN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Mustafa ALICI	Erzincan Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzincan
Prof.Dr.	Mustafa BAKTIR	Erciyes Üniv.	Eğitim Fak.	Kayseri
Prof.Dr.	Mustafa ERDEM	Ankara Üniv.	İlahiyat Fak.	Ankara
Prof.Dr.	Mustafa USTA	Marmara Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Prof.Dr.	Nasrullah HACİMÜFTÜOĞLU	Bayburt Üniv.	İlahiyat Fak.	Bayburt
Prof.Dr.	Naci İSPİR	Atatürk Üniv.	İletişim Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Necati KARA	Yüzüncü Yıl Üniv.	İlahiyat Fak.	Van
Prof.Dr.	Necdet ÇAĞIL	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Nevzat TARTI	Yüzüncü Yıl Üniv.	İlahiyat Fak.	Van
Prof.Dr.	Nihat YATKIN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Niyazi USTA	Ondokuz Mayıs Üniv.	Fen-Edeb. Fak.	Samsun
Prof.Dr.	Nurullah ALTAŞ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Osman GÜRBÜZ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Osman ELMALI	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Osman TÜRER	Kilis 7 Aralık Üniv.	Eğitim Fak.	Kilis
Prof.Dr.	Ömer AYDIN	İstanbul Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Prof.Dr.	Ömer KARA	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Resul ÖZTÜRK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Ruhattin YAZOĞLU	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	S.Kemal SANDIKÇI	Rize Üniv.	İlahiyat Fak.	Rize
Prof.Dr.	Sabri ERTURHAN	Cumhuriyet Üniv.	İlahiyat Fak.	Sivas
Prof.Dr.	Sadık KILIÇ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Sadi ÇÖĞENLİ	Atatürk Üniv.	Edebiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Sayın DALKIRAN	Uşak Üniv.	İslami İlimler Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Sebahattin ÇEVİKBAŞ	Sıtkı Koçman Üniv.	Edebiyat Fak.	Muğla
Prof.Dr.	Selçuk COŞKUN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Sinan ÖGE	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Süleyman TÜLÜCÜ	Erzincan Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Şamil DAĞCI	Ankara Üniv.	İlahiyat Fak.	Ankara
Prof.Dr.	Şehmus DEMİR	Gaziantep Üniv.	İlahiyat Fak.	Gaziantep
Prof.Dr.	Tarık Sa'd ŞELEBİ	Ayn Şems Üniv.	Edebiyat Fak.	Mısır
Prof.Dr.	Tuncay İMAMOĞLU	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Vahdettin BAŞÇI	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Veysel GÜLLÜCE	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Yusuf SANCAK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Yusuf Ziya KESKİN	Harran Üniv.	İlahiyat Fak.	Şanlıurfa
Prof.Dr.	Zeki YILDIRIM	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum

Doç.Dr.	Ahmet ALBAYRAK	Uludağ Üniv.	İlahiyat Fak.	Bursa
Doç.Dr.	Ali İhsan PALA	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Doç.Dr.	Arif ULU	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Doç.Dr.	Bozkurt KOÇ	Ondokuz Mayıs Üniv.	Fen-Edeb.Fak.	Samsun
Doç.Dr.	Celal BÜYÜK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Doç.Dr.	Hasan YILMAZ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Doç.Dr.	Hüsnü KOYUNOĞLU	İstanbul Üniv.	Eğitim Fak.	İstanbul
Doç.Dr.	M. Kazım ARICAN	Yıldırım Beyazıt Üniv.	İn.ve Tplm Bl Fak.	Ankara
Doç.Dr.	Muhammet YAZICI	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Doç.Dr.	Mustafa MACİT	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Doç.Dr.	Mustafa KAYA	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Yrd.Doç.Dr.	İsmail SEÇER	Atatürk Üniv.	Eğitim Fak.	Erzurum
Yrd.Doç.Dr.	Muammer CENGİZ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum

SAYI HAKEMLERİ / REVIEWERS OF THE ISSUE

Prof. Dr.	Ahmet ÇELİK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Beşir GÖZÜBENLİ	Gazi Üniv.	Hukuk Fak.	Ankara
Prof. Dr.	Cengiz GÜNDOĞDU	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof. Dr.	Davut YAYLALI	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Hacı Ömer ÖZDEN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	M.Hanefi PALABIYIK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	M. Zeki İŞCAN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Mehmet DAĞ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Murtaza KÖSE	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Nevzat TARTI	Yüzüncü Yıl Üniv.	İlahiyat Fak.	Van
Prof.Dr.	Nihat YATKIN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Nurullah ALTAŞ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Osman GÜRBÜZ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Resul ÖZTÜRK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Ruhattin YAZOĞLU	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Sadık KILIÇ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Sinan ÖGE	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Tuncay İMAMOĞLU	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Veysel GÜLLÜCE	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Doç.Dr.	Ali İhsan PALA	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Doç.Dr.	Arif ULU	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Doç.Dr.	Celal BÜYÜK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Doç.Dr.	Hasan YILMAZ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Yrd.Doç.Dr.	İsmail SEÇER	Atatürk Üniv.	Eğitim Fak.	Erzurum
Yrd.Doç.Dr.	Muammer CENGİZ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum

İÇİNDEKİLER

Prof.Dr. Mevlüt ÖZLER ANISINA

İbrahim ÖZLER	Muvahhid Bir Muallim Mevlüt Özler <i>A Almohad Teacher: Mevlüt Özler</i>	12
Sinan ÖGE	Duygusal Ebu Zer <i>The Romantic Abu Dharr</i>	16

MAKALELER

İsmail BULUT	Kader - Engellilik İlişkisine Kelami Bir Yaklaşım <i>A Theological Approach to Destiny - Disability Relationship</i>	20
Zeki KOÇAK	Erzurum Müftüsü Osman Bektaş Hocanın Sefer Risalesi -Tahkikli Neşr, Tercüme ve Değerlendirme- <i>Journey Treatise of the Erzurum Mufti Osman Bektas Hodja-Verification of Prose, Interpretation and Review-</i>	52
M.Fatih TURAN	İslam Hukuku Açısından Yıkıcı Fiyat Uygulaması <i>Disruptive Price Application in terms of Islamic Law</i>	78
Abdulvahap ÖZSOY	Hız. Ebû Bekir Dönemi Kur'ân'ın Cem'i Faaliyetinde İki Şahit İstenmesiyle Alakalı Rivayetin Kaynak Değeri <i>Value of Resource of Narrative about Two Witnesses Required in Collection of the Qur'an in the Era of Abu Bakr</i>	104
Mustafa Fatih AY Ahmet ÇAKMAK	Kopya Çekmeye Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması <i>The Scale for Attitude Towards Cheating: The Study of Reliability and Validity</i>	140

Salih AYDIN	Tabatabâî’de Felsefî ve Mantıkî Kavramların Tasavvurât Temelli Ayrımı <i>Philosophical and Logical Separation of Concepts Based on Tasavvurât in the Thought of Tabatabâî</i>	156
Yunus Emre GÖRDÜK	Aksâmu’l-Kur’ân’da “Muksem Bih” ve “Muksem Aleyh” İlişkisi <i>The Relationship between “al-Muqsamu bib” and “al-Muqsamu Alaib” in The Aqsamu’l-Qur’an</i>	174
Mehmet KÖROĞLU	İslam Hukukunda Ölüm Cezasını Gerektiren Suçlar <i>The Crimes Requiring Death Penalty in Islamic Corpus of Fiqh</i>	214
Ali ŞİMŞEK	Hümeze Suresi’nde Ahlâkî Yozlaşma Unsurları <i>Moral Degeneration Elements in Humaza Surah</i>	240
Abdulcebbar KAVAK	Mevlânâ Hâlid-i Bağdadî’nin Halifelerinden Şeyh Osman Siracüddin et-Tavîlî (v. 1283/1866) ve Biyâre Medresesi/Tekkesi <i>Sheikh Osman Siracuddin at-Tavîlî (v. 1283/1866) among the Caliphs of Mawlânâ Khâli al-Baghdadî and Biyâre Madrasah/Lodge</i>	260
A.Hilâl KALKANDELEN	Pendnâmeler Işığında İnsânî Değerler <i>Human Values in the Light of Pendnames</i>	286
Osman Nuri KARADAYI	Alvarlı Hâce Muhammed Lutfî Efendi’nin Şiirlerinde Ayna Sembolizmi <i>The Symbolism of Mirror in the Poems of Alvarlı Hâce Muhammed Lutfi Efendi</i>	306
Bekir KÖLE	Tasavvuf Perspektifinde Fütüvvetin Anlam Boyutu <i>The Meaning Attributed to Futuwwa in The Perspective of Sufism</i>	330

Recep Emin GÜL	Hadis İlminde Cerh-Ta'dil Mertebeleri <i>Phases of Cerh-Tadil in Science of Hadith</i>	362
Muhammet Fatih DUMAN	Gelibolulu Mustafa Âlî'nin Zübdetü't-Tevârih Adlı Eserinin Tahlili <i>Analysis of Zübdetü't-Tevârih by Mustafa Âlî of Gelibolu</i>	388
Fatih TURAY	Kanın Abdeste Etkisi <i>The Effect of the Blood to Ablution</i>	422
Ahmet ÇELİK	İnanç Eğitimi Açısından Mağrib'te Kadınlara Yönelik Yazılan Akîde Eserleri <i>Texts of Creed Written for Women in Maghreb according to Faith Education</i>	440
Thamer HATAMLEH	مَنْهَجُ الرَّزْكَشِيِّ فِي النُّكْتِ عَلَى ابْنِ الصَّلَاحِ مُقَارَنَةً مَعَ مَنْهَجِ ابْنِ حَجَرَ فِي نُكْتِهِ Zerkeşî İle İbn Hacer'in <i>en-Nüket</i> Adlı Eserlerindeki Yöntemlerin Karşılaştırılması <i>Comparison of Methods of Zerkeşî and Ibn Hajar in his Books Named en-Nuket</i>	452
Habib ŞENER	Alvarlı Muhammed Lutfî Efendi'nin Şiirlerinde Allah Tasavvuru <i>Thinking of God in Muhammed Lutfi Efendi's Poems</i>	476

KİTAP TANITIMI

Mustafa BAL	Genlere Müdahale - İlahi Kader İlişkisi, Yazar: Berat SARIKAYA <i>The Relationship between the Intervention in the Genes and the Divine Destiny</i>	504
-------------	---	-----

